

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Alan Hlad

SPIOANA
DIN
BIBLIOTECĂ

Traducere din engleză și note de
ANCA-MARIA PĂNOIU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Mihaela Pascu-Oglindă
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Master Print Super Offset

ALAN HLAD
THE BOOK SPY
Copyright © 2023 by Alan Hlad
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2026, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HLAD, ALAN

Spioana din bibliotecă / Alan Hlad; trad. din engleză și note de Anca-Maria Pănoiu. –
București: Humanitas Fiction, 2026

ISBN 978-606-097-757-5

I. Pănoiu, Anca-Maria (trad.; note)

821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723/684 194

Bibliotecarilor înrolați în război

PROLOG

Washington, D.C. – 22 decembrie 1941

La două săptămâni de la atacul japonezilor asupra Pearl Harbor, colonelul William Donovan, zis și „Sălbaticul Bill“ – coordonatorul Biroului de Informații¹, proaspăt înființata agenție centralizată de spionaj a Americii –, intra în Aripa de Vest a Casei Albe. Holul principal era împodobit cu ghirlande festive, iar în mijloc trona un pom de Crăciun luxuriant, cu luminițele încă stinse, care răspândea în aer o mireasmă plăcută de pin. Lideri militari de top, americani și britanici, alături de Franklin Delano Roosevelt și Winston Churchill, erau convoați la Washington pentru Conferința Arcadia, ca să pună la cale strategia de război. Însă Donovan – un militar cărunt, înalt și zvelt ca lujerul, decorat cu Medalia de Onoare pentru meritele din Primul Război Mondial și cunoscut avocat de pe Wall Street numit în serviciu activ – nu era invitat la conferință.

Îl ardea pe dinăuntru o hotărâre nestrămutată. Strânse mânerul servietei de piele, care conținea documente de înaltă securitate. Deși era subaltern direct al lui Franklin Delano Roosevelt și-i câștigase încrederea și prietenia, nu făcea parte din cercul de apropiați ai președintelui. Însă tot era hotărât să influențeze strategia militară a Statelor Unite și să obțină sprijin pentru operațiunile sale clandestine.

---

1. În orig., Office of Coordinator of Information, structură anterioară C.I.A. fondată de președintele Franklin D. Roosevelt cu câteva luni înainte de intrarea în război a Statelor Unite ale Americii.

Se apropie de el Grace Tully, o secretară de vârstă mijlocie într-o rochie de culoare albastru-închis, împodobită cu o broșă în formă de floare, cu paiete.

— Bună ziua, domnule colonel Donovan.

— Ce mai faci, Grace?

— Bine, mulțumesc, spuse ea, luându-i haina și agățându-i-o în cuier.

— Și Missy ce mai face?

— Cum o știți, răspunse Grace cu o urmă de melancolie în glas. La Warm Springs, face kinetoterapie.

— Sunt sigur că e îngrijită cum nu se poate mai bine, încercă Donovan să-i ridice moralul. Dacă vorbești cu ea, transmite-i, te rog, cele mai calde urări și însănătoșire grabnică.

— Așa am să fac, domnule.

Cu șase luni în urmă, Marguerite LeHand, zisă și Missy, secretara personală a lui Roosevelt, suferise un accident vascular care o lăsase parțial paralizată și îi afectase vorbirea. Donovan fusese tulburat și întristat de veste. O îndrăgea pe domnișoara LeHand, newyorkeză cu strămoși irlandezi, la fel ca el. Cu toate că și Grace era cordială și competentă, prețuia spiritul de inițiativă și abilitatea de a păstra ordinea ale lui Missy, sperând că se va însănătoși cum-necum și că se va întoarce la datorie.

Grace îl însoți pe Donovan până la ușa Biroului Oval și ciocăni.

— Intră, se auzi vocea președintelui Roosevelt.

— Spor la deliberări, domnule colonel!

— Mulțumesc!

Grace plecă. Donovan intră în încăpere și închise ușa în urma lui.

— Bună ziua, domnule președinte!

— Bună dimineața, Bill!

Roosevelt, într-un costum gri cu dungulițe albe și cu cravată neagră la gât, stătea la un birou din lemn de arțar furniruit, încărcat cu cărți, hârtii, stilouri, un telefon și mai bine de

o duzină de figurine. Rămase așezat când Donovan se apropie de el și-i strânse mâna.

— Bănuiesc c-ai vrut să ne întâlnim la ora asta anume ca să influențezi rezultatul Conferinței Arcadia, spuse Roosevelt.

— Într-adevăr, domnule.

— Îți apreciez chibzuința și candoarea, spuse Roosevelt, făcându-i semn spre un scaun tapițat de lână birou.

Donovan se așeză, cu servieta în poală. Ochii îi fură atrași de două figurine de pe biroul președintelui – un măgar democrat și un elefant republican¹, legați între ei cu un lanț metalic.

— Statuete noi?

— M-am gândit că, dacă-i leg, o să coopereze de bunăvoie, încuviință Roosevelt zâmbind.

Donovan îl admira pentru acest simț al umorului care se făcea simțit până și în vremurile cele mai tulburi, ca și pentru deschiderea de a colabora cu oameni ale căror viziuni erau fundamental diferite de ale sale. Deși se asemănau la personalitate, aveau vederi politice contradictorii. Cu zece ani în urmă, Donovan îi criticase public mandatul de guvernator al New Yorkului. Dar Roosevelt nu-i purta pică și, când izbucnise războiul în Europa, îl trimisese în Anglia ca emisar neoficial, ca să se întâlnească cu Churchill și cu directorii serviciilor britanice. Curând, Roosevelt a ajuns să se bizuie pe agerimea lui Donovan și, cinci luni mai târziu, l-a numit coordonator al Biroului de Informații.

— La ce te gândești, Bill?

— Mă gândesc că acum, dacă am intrat în război, trebuie să stabilim o metodă pentru măsurile militare clandestine îndreptate

---

1. Simboluri ale culturii vizuale americane, popularizate de caricaturistul politic Thomas Nast în timpul carierei sale la *Harper's Weekly* (1862–1886). Măgarul cu piele de leu, întruchipând publicația democratică *Herald* în timpul campaniei din 1876, trimite la fabulele lui Esop, în aceleași caricaturi apărând și un elefant nerod care promova votul republican.

împotriva inamicului, spuse Donovan, descuindu-și servieta și întinzându-i un memoriu de o pagină. Am făcut câteva recomandări succinte.

Președintele îl citi. Se frecă la ochi și puse hârtia pe birou, cu fața în jos. Roosevelt – care de obicei bagateliza urmările poliomielitei, dar nu de față cu sfătuitoarii și prietenii cei mai de încredere – își ajustă prin pantaloni curelele metalice pentru picior, apoi se roti spre Donovan cu tot cu scaun.

— Corpuri de gherilă?

— Da, domnule.

— Care să nu depindă de armată și de forțele navale?

— Spionii și agenții de informații ar trebui coordonați de la centru, spuse Donovan, străfulgerat de o imagine a vizitei la Winston Churchill și directorii lui de servicii. Recomand să ne organizăm forțele de gherilă după modelul britanic.

— Adică vrei să fii comandant de operațiuni speciale.

— Da, domnule.

Roosevelt făcu o pauză, lăsându-se pe spate în scaun.

— Mai mult ca sigur știi că numirea dumitale în fruntea Biroului de Informații a fost primită cu ostilitate de către armată și forțele navale. Până și J. Edgar Hoover vede în dumneata o amenințare la adresa autorității FBI.

Donovan încuviință din cap.

— Înainte, fiecare ramură își coordona propriile operațiuni de informații. Apoi ai venit dumneata și le-ai luat jucăria, ceea ce n-a avut darul să-i bucure prea tare. Iar acum vrei să creezi o forță combatantă de spionaj care o să le sufle unii dintre cei mai buni candidați.

— Întocmai, spuse Donovan.

Roosevelt își încrucișă brațele.

— Îți accept propunerea, dar acum am alte chestiuni urgente de rezolvat. Forțele noastre armate nu sunt pregătite de luptă. Din fericire, ne despart de adversari două oceane uriașe. O să ne ia ceva timp până ne activăm personalul militar, producția de arme și instrucția.

Donovan se îndreptă de spate.

— Domnule președinte, cu tot respectul, însă *timpul* e ceva ce ne lipsește și nouă, și aliaților.

Roosevelt inspiră adânc.

— Bine, Bill. O să am în vedere la discuții recomandările dumitale, dar nu-ți promit nimic.

— Vă mulțumesc, domnule.

Se auzi un ciocănit. Grace băgă capul pe ușă.

— Scuzați-mă, domnule președinte. Prim-ministrul Churchill a sosit mai devreme. E pe drum, o să ajungă în treizeci de minute.

— Mulțumesc, Grace.

Secretara închise ușa și se retrase în tăcere.

— Îmi pare rău că n-o să fi alături de noi la conferință, spuse Roosevelt. Am stabilit cu Churchill să limităm participarea la șefii militari. Nu vine nici un coordonator de servicii.

— Înțeleg, domnule, spuse Donovan, ascunzându-și dezamăgirea.

— Churchill mi-a spus că i-ai plăcut în timpul vizitei în Anglia. Trebuie să fi fost foarte impresionat dacă ți-a dat acces nelimitat la informațiile lor clasificate. Cu ce l-ai cucerit, cu poveștile de război?

— Probabil. Și cu poezia, poate.

Roosevelt înalță sprâncenele. Donovan îl privi, amintindu-și cuvintele:

— „Un armăsar neîntrecut, neîntrecut, / O sabie ce spin-tecă prin scut. / Alt dor nu arde-n inima cea bravă, / Alt leac nu are lumea cea scârnavă.”

Președintele zâmbi larg.

— E începutul unui poem din secolul al nouăsprezecelea, *Cântecul cavalerului* de William Motherwell. Îl știam amândoi și l-am recitat împreună – cuvânt cu cuvânt.

— Despre ce e?

— Despre curaj. Onoare. Și despre vocația de războinic.

— Atunci înțeleg de ce rezonezi cu el, spuse Roosevelt, cu chipul dintr-odată sobru.

Donovan se frecă la genunchi, în locul unde fusese lovit de glonț în timpul Marelui Război.

— Civiii americani au fost chemați la arme, domnule președinte. Și n-am nici cea mai mică urmă de îndoială că, până la urmă, vom câștiga războiul și vom elibera lumea de sub tirania fascistă.

— Da, așa vom face.

Donovan își potrivi servieta pe genunchi.

— Domnule, aș vrea să vă mai rog un lucru.

— Te ascult – câtă vreme nu-mi mai iei resurse din armată și forțele navale.

— Nu e cazul.

— Bun.

— Cu încuviințarea dumneavoastră, aș vrea să înființez un comitet care să achiziționeze zierele inamicului, cărți și perio-dice pentru agențiile americane de război. După cum știți deja, folosim Biblioteca Congresului ca să acoperim necesarul Bi-roului de Informații, dar ne lipsesc mijloacele de a achiziționa documentele Axei.

— Are și-un nume comitetul ăsta?

— IDC – e o prescurtare de la Comitetul Interdepartamen-tal pentru Achiziționarea Publicațiilor Străine¹.

— Înțeleg de ce l-ai prescurtat. Și cine-o să activeze în gru-pul ăsta special?

— Bibliotecari.

Roosevelt făcu ochii mari.

— Specialiști în microfilm, mai precis, spuse Donovan. Agenții vor fi trimiși în orașe europene neutre, de pildă la Lisabona și la Stockholm. Se vor da drept oficiali americani care adună materiale pentru Biblioteca Congresului, care se

---

1. În engl., Interdepartmental Committee for the Acquisition of Foreign Publications.

străduiește să arhiveze cărți și periodice în plină criză mondială. Totuși, agenții vor comanda publicațiile Axei prin intermediul librăriilor și canalelor secrete. Odată ce publicațiile sunt achiziționate, agenții le vor microfilma – reducându-le așadar dimensiunile și greutatea –, iar de acolo vor fi transportate ori în Statele Unite, ori la Londra, ca să fie analizate de personalul Biroului de Informații.

— Presupun că te-ai gândit și cine să conducă comitetul ăsta.

— Frederick G. Kilgour, de la Biblioteca Universității Harvard. Cred că e potrivit.

În următoarele câteva minute, Donovan explică amănuntele comitetului propus, parând în același timp întrebările președintelui.

— Bibliotecari, mormăi Roosevelt. Luă un stilou de pe masă și începu să-l răsucească între degete. Ești sigur?

— Sunt exact oamenii de care avem nevoie dacă vrem să dobândim informații dinspre partea inamică, insistă Donovan. Domnule, este esențial să trimitem experți în microfilm în Europa.

Roosevelt făcu o pauză, ridicând o hârtie care-i căzuse pe jos.

— Comitetul Interdepartamental... și mai cum?

— Comitetul Interdepartamental pentru Achiziționarea Publicațiilor Străine – IDC.

Roosevelt mângâli denumirea pe hârtie.

— Dă-i detaliile lui Grace până după-amiază și-o să semnez un ordin executiv până diseară. Dar pe viitor să faci bine să dai nume mai scurte comitetelor. Să și le amintească lumea.

— Îmi voi da toată silința, domnule. Vă mulțumesc, spuse el, simțind cum i se umflă pieptul de victorie. Scoase un document din servietă și-l așeză pe biroul președintelui. Mi-am permis să schițez un ordin executiv.

— Mereu ești cu un pas înaintea mea, spuse Roosevelt, punând deoparte stiloul și hârtia.

— Îmi place să fiu pregătit. Și lucrurile se fac mai repede când sari peste birocrație.

Roosevelt înclină capul.

— Bill, s-ar putea să fi persoana cea mai antibirocratică din tot Washingtonul.

— O iau ca pe un compliment, domnule, spuse Donovan, ridicându-se și strângându-i mâna. Vă doresc succes la Conferința Arcadia.

— Succes și dumitale cu trimisul experților în Europa.

Donovan părăsi Casa Albă și porni spre birou, aflat într-o clădire din apropiere. Trecu pe lângă Monumentul lui Lincoln și privi stăruitor templul ridicat în onoarea lui Abraham Lincoln, cel de al șaisprezecelea președinte al Statelor Unite. Simți cum se trezește în el patriotismul. Mări pasul, schițând în minte planuri pentru a-i transforma pe bibliotecari în războinici.

PARTEA I
ÎNROLAREA

CAPITOLUL I

New York, Statele Unite – 19 mai 1942

În ziua în care au fost recrutați bibliotecarii, Maria Alves microfilma ziare de arhivă la Departamentul de Microfotografie al Bibliotecii Publice din New York. Privi cu atenție prin vizorul unui aparat Leica de 35 mm, achiziționat de bibliotecă grație unei subvenții de cercetare, și reglă claritatea. Desluși imaginea unui articol din mai 1933, cu fotografia arderii de cărți¹ pe care naziștii o puseseră la cale în Piața Operei² din Berlin. În jurul unui rug uriaș, alimentat cu peste douăzeci de mii de cărți, se adunaseră zeci și zeci de studenți cu brațele ridicate într-un salut *Sieg Heil*. O cuprinse un val de scârbă. Își propti mâinile și apăsă pe declanșator, producând un zgomot metalic slab.

— Documentele pe care le arhivăm noi sunt o garanție că oamenii n-o să uite niciodată relele pe care le-a făcut nazismul lumii, îi spuse Maria lui Roy, un specialist în microfilm cu ochelari, în vârstă de treizeci de ani, care lucra la biroul alăturat.

— Sper, spuse Roy, ținând strâns în gură o pipă neaprinasă. Aruncă o privire la articolul Mariei și se încruntă. Ce bine ar

---

1. Autodafeul din 10 mai 1933, care a prefigurat instalarea politicii culturale represive a Partidului Nazist și ale cărui flăcări au mistuit cărți semnate de autori considerați degenerați și incompatibili cu idealul „omului nou” – Karl Marx, Sigmund Freud, Thomas Mann, Hermann Hesse, H.G. Wells și Stefan Zweig, printre mulți alții.

2. În prezent, Piața August Bebel (Bebelplatz).